

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 24C/30/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121204074
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Berežná
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8121204074.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Zuzanou Berežnou v spore žalobcov: X. L. P., B.. X.X.XXXX, X. G. B. P. XXX, XXX XX G. B. P., X. T. P.Ň., G.. G., B.. XX.X.XXXX, X. G. B. P. XXX, XXX XX G. B. P., právne zastúpení: JUDr. Alojz Naništa, advokát, so sídlom Sládkovičova 5, 080 01 Prešov, IČO: 35 519 193, proti žalovanému: N.. Y. Ď., B.. XX.X.XXXX, X. L. X, XXX XX L., právne zastúpený: JUDr. Branislav Kahanec, advokát, so sídlom Vajanského 33, 080 01 Prešov, IČO: 42 084 792, o určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

I. U r č u j e s a, že žalobcovia L. P., B.. X.X.XXXX H. T. P., G.. G., B.. XX.X.XXXX, sú podieloví spoluvlastníci parcely S.-W. XXXX/XX zastavaná plocha o výmere 248 m² katastrálne územie Ruská Nová Ves, každý v podiele 1, podľa geometrického plánu vyhotoveného Ing. Ľudovítom Bakoňom dňa 1.10.2020, číslo plánu 269/2020, autorizačne overený dňa 1.10.2020, úradne overený Ing. Andrejom Tarasovičom, Okresný úrad Prešov, katastrálny odbor, dňa 8.10.2020 pod číslom G-1-1973/2020.

II. P r i z n á v a žalobcom voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali určenia vlastníckeho práva k parcele C-KN XXXX/XX zastavaná plocha o výmere 248 m², katastrálne územie Ruská Nová Ves. V podanej žalobe tvrdili, že predmetnú parcelu nadobudli od svojich právnych predchodcov na základe darovacej zmluvy, pričom právni predchodcovia túto parcelu nadobudli vydržaním. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení označili darovaciu zmluvu, geometrický plán.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť. Tvrdil, že predmetná parcela tvorí časť jeho pozemku a právni predchodcovia žalobcov tieto nehnuteľnosti nikdy legitímne nenadobudli, o priebehu hraníc pozemkov majú vedomosť od roku 1984, kedy bolo vo veci rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 14C/97/1984, pričom hranice pozemkov boli jasne stanovené. Na preukázanie svojich tvrdení označil znalecký posudok č. 10/2015 s doplnením, rozhodnutie Okresného úradu v Prešove zo dňa 9.7.1998, rozhodnutie Okresného úradu v Prešove zo dňa 6.2.2001, geometrický plán Ing. Júliusa Hilgera, notársku zápisnicu N748/72, rozhodnutie č. XXX/XXXX, rozsudok sp. zn. 14C/237/84, výsluch strán sporu.

3. Súd prejednal vec na pojednávaní dňa 14.2.2021 za prítomnosti žalobcu v 1. rade, právneho zástupcu žalobcov a v prítomnosti právneho zástupcu žalovaného. Na pojednávaní bolo vykonané dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov a obsahom spisu zn. 25C/96/2013.

4. Z predložených listinných dôkazov, v spojení s nespornými skutočnosťami bol zistený tento skutkový stav:

5. V katastrálnom území Ruská Nová Ves je pôvodná pozemnoknižná mapa vyhotovená po roku 1855, ktorú vyhotovil pozemkový aktuár ako svoj náčrt voľnou rukou - je to mapa bez matematického zobrazenia, bez mierky. Mapa vykazuje aj značné disproporcie v predmetoch zobrazenia. Slúži len ako polohový náčrt bez záväzného geometrického určenia a identifikácia na nej je možná iba pohľadovou a porovnávacou metódou okolitých parciel, honov, ciest, potokov a iných predmetov zobrazenia. Nedá sa z nej merať a získavať číselné informácie - súradnice, dĺžky, šírky a iné miery. Nedá sa ani natransformovať na mapu s číselným podkladom. Súčasná katastrálna mapa je spracovaná na podklade mapy vyhotovenej z mapovania v roku 1947. Hranice pozemkov predmetu sporu C KN XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X H. S. W. XXXX sa nezmenili a sú identické s hranicami zakreslenými v mape pozemkového katastra po roku 1947. Sporná hranica daná bodmi 872 a 875 v meračskom náčrte je tá istá, ako v mape pozemkového katastra po roku 1947 a v súčasnej katastrálnej mape. Hranice pozemkov 2208 sa od roku 1947 nezmenili a podobne je to aj s pôvodnou parcelou č. 1818 (znalecký posudok znalca Ing. Andreja Tarasoviča vo veci sp. zn. 25C/96/2013- č.l. 268).

6. Dňa 30.11.1956 uzatvoril otec žalovaného H. P. ako kupujúci spolu U. Y. T., T. S. H. Š. U. zmluvu, predmetom ktorej bol predaj pozemku číslo XXXX smerom na Dulovu Ves (Habžiská) za 1 200 Kčs. Pozemok bol kupovaný za podmienok, že cesta, ktorá vedie okolo pozemku na Dulovú Ves, nie je širšia než 4 metre, resp. 6 metrov (č.l. 27). Zmluve v písomnej forme predchádzalo uzatvorenie ústnej dohody z roku 1953 (č.l. 28).

7. Nakoľko zmluvu z roku 1956 nebolo možné zapísať na list vlastníctva, pred Štátnym notárstvom v Prešove bola spísaná notárska zápisnica č. N 748/72, Nz 770/72, na základe ktorej mali T. L., H. S., Y. T. - X. H. Y. T. ako predávajúci odpredať H. P. U. U. T. H. P. ako kupujúcim časť parcely zapísanej na PKV č. XX, celkom v podiele XX/XXX-N., o výmere 12 árov a 4 m² (č.l. 26). Ani na základe tejto notárskej zápisnice nedošlo k zápisu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na právnych predchodcov žalovaných.

8. Právni predchodcovia žalobcov podali na Okresnom súde Prešov žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti Q. XXXX - záhrady o výmere 954 m². Vo veci bol dňa 7.3.1984 vyhlásený rozsudok sp. zn. 14C/237/1984 (č.l. 28), pričom bolo určené, že žalobcovia sú výlučnými bezpodielovými spoluvlastníkmi parcely Q. XXXX - záhrady o výmere 954 m², podľa geometrického plánu zo dňa 22.10.1971. Z rozsudku vyplýva aj to, že žalovaní s podanou žalobou súhlasili, keďže žalobcovia v tomto spore (rodičia žalobcu v 1. rade) nehnuteľnosť užívali v celosti ako spoluvlastníci od nepamäti a ohľadne ich vlastníctva nikdy neboli spory.

9. Dňa 23.5.2002 bola formou notárskej zápisnice spísaná darovacia zmluva, na základe ktorej rodičia žalobcu v 1. rade darovali žalobcom ako obdarovaným nehnuteľnosti v katastrálnom území Ruská Nová Ves zapísané na LV č. XXX záhradná chatka súp. č. XXX na parcele W.-S. XXXX/X L. X. P. S. H. I. Č.. XXX W.-S. XXXX/X záhrada o výmere 896 m², W.-S. XXXX/X zastavaná plocha o výmere 28m², pod B1 v celosti.

10. Žalobcovia sú podieloví spoluvlastníci parcely registra S. W. XXXX/X o výmere 750 m² - záhrady, zapísanej na liste vlastníctva č. XXX. Žalobcovia sú zároveň podieloví spoluvlastníci ďalších parciel zapísaných na tomto liste vlastníctva, a to parciel registra C KN XXXX/X o výmere 28 m² a XXXX/X o výmere 146 m². Obe tieto parcely sú zastavané plochy a nádvoria. Celková výmera nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX je 924 m². Žalovaní nadobudli uvedené nehnuteľnosti na základe darovacej zmluvy, pričom vklad bol povolený pod číslom P.-XXXX/XXXX. Žalovaní užívajú aj časť nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného o výmere 248 m², ktorá je minimálne od roku 1956 oplotená v rámci nehnuteľností v ich vlastníctve. Právni predchodcovia žalobcov takto pozemok dobromyseľne užívali minimálne od roku 1956, pričom ich držba nebola rušená (výpovede svedkov v konaní sp. zn. 25C/96/2013).

11. V rámci obhliadky vykonanej dňa 7.5.2013 v priebehu dokazovania vo veci sp. zn. 25C/96/2013 vyplynulo, že plot bol postavený v roku 1966 otcom žalobcu v 1. rade. Svedkyňa T. Ň. uviedla, že do obce Ruská Nová Ves prišla v roku 1968, oplotenie pozemku bolo tak, ako aj v súčasnosti, stĺpiky od cesty sú pôvodné.

12. Dňa 22.6.2001 bola medzi žalovaným ako kupujúcim a X. L. ako predávajúcou uzatvorená kúpna zmluva, na základe ktorej žalovaný nadobudol do vlastníctva parcelu registra „C“, evidovanú na katastrálnej mape pod parcelným číslom XXXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 2 264 m², zapísanej na LV č. XXX, katastrálne územie Ruská Nová Ves. Predávajúca X. L.Č. nadobudla uvedený pozemok od Slovenského pozemkového fondu v rámci reštitúcií, išlo o pozemok po neznámych vlastníkoch. Žalobcovia užívajú 248 m² tejto parcely, ich právni predchodcovia užívali túto časť od roku 1956 ako svoju vlastnú.

13. Zistený skutkový stav súd nasledovne právne posúdil:

14. Podľa § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

15. Podľa § 126 odsek 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania vecí od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

16. Podľa § 134 odsek 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom vecí, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

17. Podľa § 115 zákona č. 141/1950 Sb. Občiansky zákonník, vydržaním možno nadobudnúť vlastnícke právo, ak nejde o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve.

18. Podľa § 116 odsek 1 zákona č. 141/1950 Sb. Občiansky zákonník, vlastnícke právo k huteľnej veci nadobudne, kto ju drží oprávnene (§ 145) a nepretržite tri roky; ak ide o nehnuteľnú vec, je potrebná vydržacia doba desaťročná.

19. Podľa § 145 odsek 1 a 2 zákona č. 141/1950 Sb. Občiansky zákonník, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. V pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

20. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivý proces (Ústavný súd Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 115/2003 <http://merit.slv.cz/IV.US115/2003%22%20%5Ct%20%22_blank>).

21. V predmetnej právnej veci bolo sporné vlastnícke právo k nehnuteľnosti o výmere 248 m², ktorá je formálne súčasťou pozemku vo vlastníctve žalovaného, avšak žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia túto časť nehnuteľnosti dobromyseľne užívali ako svoju vlastnú minimálne od roku 1956, pričom ich v užívaní nikto nerušil.

22. Je potrebné zdôrazniť, že od 1.4.1964 v našom právnom poriadku neexistoval inštitút vydržania, a to až do 1.4.1983 (novela Občianskeho zákonníka č. 131/1982 Zb.). Aj po roku 1983 platilo, že ak ide o pozemok alebo jeho časť, ktorý má občan v držbe 10 rokov a ku ktorému by sa inak mohlo zriadiť právo osobného užívania, nadobúdala vlastnícke právo k pozemku alebo jeho časti štát. Občan mal právo, aby sa s ním uzatvorila dohoda o osobnom užívaní. Teda, aj v prípade uplynutia vydržacej doby v roku 1966, pozemok by vydržal štát. Nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním bolo možné na území Slovenskej republiky opäť až od 1.7.1988. Právni predchodcovia žalobcov však predmetnú časť pozemku dobromyseľne užívali do roku 2001.

23. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že predmetnú časť nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného nadobudli právni predchodcovia žalobcov na základe kúpnej zmluvy z roku 1956, ktorá síce nebola spôsobilá pre zápis do katastra, ale právni predchodcovia žalobcov ju užívali ako svoju vlastnú

a v užívaní ich v zmysle výpovedí svedkov nikto nerušil, navyše v zmysle § 133 odsek 1 Občianskeho zákonníka sa predpokladá, že pri pochybnostiach je držba oprávnená.

24. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 14C/237/1984 bolo určené, že právni predchodcovia žalobcov sú výlučnými bezpodielovými spoluvlastníkmi parcely EN XXXX o výmere 954 m², o vlastníckom práve k časti parcely C KN XXXX, ktorú právni predchodcovia žalobcov oprávnené užívali, nebolo rozhodnuté.

25. Žalovaný teda nadobudol nehnuteľnosť - časť poľnej cesty od X. L.j, avšak poloha tejto parcely bola na mape nesprávne zakreslená, preto bola uvedená jej nesprávna výmera. V rámci obhliadky vo veci 25C/96/2013 bolo zistené, že pozemok žalobcu vzhľadom na prírodné podmienky nemohol mať hranice tak, ako sú zakreslené v katastrálnej mape.

26. Skutkové a právne argumenty strán súd posúdil tak, že je nutné vychádzať zo skutočnosti, že v katastrálnom území Ruská Nová Ves je pôvodná pozemnoknižná mapa vyhotovená po roku 1855, ktorú vyhotovil pozemkový aktuár ako svoj náčrt voľnou rukou - je to mapa bez matematického zobrazenia, bez mierky. Súčasná katastrálna mapa je spravovaná na podklade mapy vyhotovenej z mapovania v roku 1947, z čoho vyplýva, že hranice pozemkov zakreslené na predmetnej mape nezodpovedajú reálnemu stavu a je potrebné zosúladiť skutočný stav so stavom právnym, preto je daný naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva žalobcov.

27. Nakoľko žalobcovia listinnými dôkazmi v spore preukázali, že ich právni predchodcovia nadobudli časť nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného o výmere 248 m² v minulosti na základe kúpnej zmluvy a od roku 1956 do roku 2001 boli dobromyseľní v tom, že im nehnuteľnosť patrí a nikto ich v užívaní nerušil, súd podanej žalobe vyhovel a určil, že žalobcovia sú podieloví spoluvlastníci parcely S.-W. XXXX/XX zastavaná plocha o výmere 248 m² katastrálne územie Ruská Nová Ves, každý v podiele 1, podľa geometrického plánu vyhotoveného Ing. Ľudovítom Bakoňom dňa 1.10.2020.

28. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 odsek 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, a keďže mali žalobcovia v spore plný úspech, priznal im súd nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

29. Podľa § 262 odsek 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť a nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

V Prešove, dňa 14. februára 2022